

Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Hizmetiçi Eğitim Kurslarına Yönelik Görüşleri⁶

Halit Arslan

Necmettin Erbakan Üniversitesi
arslanhalit@gmail.com

Doç. Dr. İsmail Şahin

Necmettin Erbakan Üniversitesi
isahin@konya.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı; Bilişim Teknolojileri (BT) öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen hizmetiçi eğitim kurslarına yönelik görüşleri ile bu kursların BT öğretmenlerinin mesleki ve kişisel gelişimlerine etkilerini tespit etmektir. Nitel olarak desenlenen bu araştırma, 2012 – 2013 eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nca Aksaray Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü'nde açılan merkezi bir kursa katılan 15 BT öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Görüşme yöntemi ile elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre; BT öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim kurslarını seçerken en çok önem verdiği konular; kurs içeriği, mesleki gelişime etkisi ve kursun verildiği yer olarak belirlenmiştir. Ayrıca kursiyerlerin, hizmetiçi eğitimin öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişime yönelik algıları ise çoğunlukla yeni bilgi öğrenme, mesleki deneyim, sosyal etkileşim ve yeni arkadaşlar edinme olarak belirlenmiştir. Ayrıca, elde edilen bulgular doğrultusunda öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Hizmetiçi Eğitim, Bilişim Teknolojileri

⁶ Bu makalenin bir kısmı INTERNATIONAL CONFERENCE ON INNOVATION AND CHALLENGES IN EDUCATION 2013 (CICE 2013) 26 - 28 April 2013 - Kütahya, Turkey'de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Information Technology Teachers' Opinions About In-Service Training Courses

Abstract

The purpose of this research is to find out the Information Technology (IT) teachers' opinions about in-service training course held by Ministry of Education and its effects on their personal and professional development. This research which was designed qualitatively was conducted with 15 IT teachers in-service training institute in Aksaray. The data which were collected by interview method and analyzed by content analysis method. According to the results obtained in research, the most important subjects determined by the participants are course content, effect on professional development and the place where the course take place. Also, trainees' perceptions about in-service training are specified as learning new information, professional experience, social interaction, and having new friends. Also, new suggestions were presented according to the findings.

Keywords

In-service Training, Information Technologies

Giriş

Öğretmenlerin bilimsel, teknolojik ve mesleki gelişmelerden haberdar olmaları, kendilerini yenileyebilmeleri, görevlerini etkili bir biçimde yerine getirebilmeleri sürekli olarak eğitilmeleriyle mümkün olmaktadır (Yaşar, 2000). Unutulmamalıdır ki; nitelikli öğretmen ve nitelikli öğretim için meslekî gelişim konusunda öğretmenlere sağlanmış sürekli bir desteğin varlığı büyük önem taşımaktadır (Seferoğlu, 2004). Eğitim sisteminin ve okullardaki öğretimin kalitesinin artırılmasında, öğretmen ve bütün okul personelinin aynı amaç doğrultusunda eğitilmesi gerekir (Fullan, 1991). Öğretmen eğitimde hedeflenen davranışlara rehberlik yapan bir birey olduğu için, öğretmenin konu alanını çok iyi bilmesi, eğitim ve öğretimle ilgili bilgi, beceri ve tutumlara sahip olması beklenir. Bu yüzden öğretmen ve öğretmen eğitimi, bu anlamda çok daha fazla önem kazanmaktadır (Çatmalı, 2006). Öğretmenleri meslekte iken yetiştirebilmenin yolu hizmetiçi eğitimlerden oluşan mesleki gelişim etkinliklerinden geçmektedir (Altun, & Cengiz, 2012; Odabaşı & Kabakçı, 2007). Hizmetiçi eğitim, herhangi bir meslek sahibinin, mesleğe başladığı ilk günden mesleği bıraktığı güne kadar kendini mesleği için yetiştirmesi veya yetiştirilmesi sürecidir (Öztürk & Sancak, 2007). Taymaz (1981) ise hizmetiçi eğitimi; çalışmakta olan bireylerin görevleri ile ilgili konularda gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamak üzere yapılan eğitim, şeklinde tanımlamıştır. Hizmetiçi eğitim çalışmalarında göz önünde bulundurulması gereken bazı sınırlılıklar da bulunmaktadır (Taymaz, 1992). Bu yüzden hizmetiçi eğitim;

- İhtiyaç ve amacı saptanmadan yapılırsa,
- Düzenlenen program, personelin temel bilgi ve beceri seviyesine uygun değilse,
- Katılımcıların amaç ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmadan düzenlenirse,
- Kurumda yanlış bir personel politikası varsa,
- Düzenlenen eğitimde görevin gerektirdiği nitelikte uygun elemanlar görevlendirilmezse bu çalışmaların yararlılık düzeyi azalır ve olumlu sonuçlar alınmaz (Baloğlu, 2007).

Öğretmenlerin kendi alanlarında daima daha güçlü, gayretli ve gelişme sağlayan kişiler olarak görev yapabilmeleri, kendilerini hizmetiçi eğitimle destekleyerek mesleki gelişim sağlamaları yoluyla mümkün olmaktadır (Saban, 2000). Mesleki gelişim, eğitimcilerin mesleki bilgi, beceri ve tutumlarını zenginleştirerek öğrencilerin öğrenmelerini geliştirmek için tasarlanan etkinlikler ve süreçler olarak tanımlanmaktadır (Guskey, 2000). Blandford'a (2000) göre mesleki gelişim sayesinde çalışanların bireysel performansları artar, verimsiz uygulamalar düzelir, eğitim politikalarının uygulanması için zemin oluşturarak değişimin kolaylıkla gerçekleşmesi sağlanır. Hizmetiçi eğitimde uygulanacak programların niteliği büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, hizmetiçi eğitimin, öğretmenlerin mesleki gelişimi ve sürekli eğitimlerini sağlayacak etkili programlar yoluyla gerçekleştirilmesi gerekmektedir (Bagwandeem & Louw, 1993; Gültekin & Çubukçu, 2008).

Birçok ülke eğitimin temel taşı öğretmenlere çeşitli mesleki gelişim imkânları sunmaktadır. Dünya genelinde hizmetiçi eğitim faaliyetleri; bakanlıklar, üniversiteler, enstitüler, okullar, sendikalar, siyasi partiler ya da kiliseler gibi farklı kurumlar tarafından da düzenlenebilmektedir. Ayrıca alınan eğitimin zorunlu olup olmaması, maaş veya kıdeme etkisi ülkelere göre farklılık göstermektedir. Fakat araştırılan ülkelerin çoğunun ortak yanı, öğretmenlere kendilerini geliştirme imkânı sunan bu tür faaliyetlerin genellikle önemsenerek yürütülmesidir. Ülkemizde ise öğretmenlerin hizmetiçi eğitim faaliyetlerini yürütme yetkisi, 4.8.1995 tarih ve 22252 sayılı "Hizmetiçi Eğitim Yönetmeliği" ne göre Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün bünyesinde bulunan Mesleki Gelişimi Destekleme Grup Başkanlığına verilmiştir. Merkezi düzeydeki eğitimler Hizmetiçi Eğitim Daire Başkanlığı tarafından, yerel düzeydeki eğitimler ise İl Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından planlanarak verilmektedir (Baloğlu, 2007).

Yöntem

Araştırma Modeli

Bilişim Teknolojileri öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenen hizmetiçi eğitim kurslarına yönelik algılarını tespit ve bu kursların Bilişim Teknolojileri öğretmenlerinin mesleki ve kişisel gelişimlerine etkilerini tespit etmenin hedeflendiği bu araştırma nitel bir çalışma olup, durum çalışması deseni şeklindedir. Araştırılan olguyu kendi yaşam çerçevesi içinde inceleyen, olgu ve içinde bulunduğu ortam arasındaki sınırların kesin hatlarla

belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan bir araştırma desenidir (Yıldırım ve Şimşek, 2006; Yin, 1984).

Katılımcılar

Araştırma 2012-2013 öğretim yılı Eylül ayında, Milli Eğitim Bakanlığının hizmetiçi eğitim kapsamında Aksaray Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü'nde düzenlemiş olduğu 20120375 numaralı Sistem Yönetimi (Sanallaşma, Hyper-V, Terminal Services, MS Windows 2008 Server) kursuna katılan 15 Bilişim Teknolojileri Öğretmeninin üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Öğretmenlerin demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda sırasıyla verilmiştir. Cinsiyete göre katılımcı sayısı Tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1. Cinsiyete Göre Katılımcı Sayısı

Değişken	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Erkek	12	80
	Kadın	3	20

Tablo 1 incelendiğinde; katılımcıların büyük çoğunluğunu (n=12) erkek BT öğretmenleri oluşturmaktadır. Tablo 2'de katılımcıların mezun oldukları fakülteler belirtilmiştir.

Tablo 2. Mezun Olunan Fakülteye Göre Katılımcı Sayısı

Değişken	Gruplar	f	%
Fakülte	Eğitim Fakültesi	6	40
	Teknik Eğitim Fakültesi	8	53,3
	Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi	1	6,7

Tablo 2 incelenecek olursa; 6 öğretmen Eğitim Fakültesi mezunu, 8 öğretmen Teknik Eğitim Fakültesi mezunu ve 1 öğretmen ise Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi mezunudur. Tablo 3'te katılımcıların mesleki kıdem yılları belirtilmiştir.

Tablo 3. Mesleki Kıdeme Göre Katılımcı Sayısı

Değişken	Gruplar	f	%
Mesleki Kıdem	1 – 5 Yıl	3	20
	6 – 10 Yıl	9	60
	11+ Yıl	3	20

BT öğretmenlerin kıdem yılları 3 yıl ile 21 yıl arasında değişim göstermektedir. Tablo 4'te ise kursiyerlerin hizmetiçi eğitim katılım durumu belirtilmiştir.

Tablo 4. Hizmetiçi Eğitime Katılım Durumuna Göre Katılımcı Sayısı

Değişken	Gruplar	f	%
Hizmetiçi Eğitime Katılım	İlk Defa Katılıyorum	3	20
	Daha Önce Katıldım	12	80

Tablo 4 incelenecek olursa; 3 öğretmen bakanlık tarafından düzenlenen merkezi bir kursa ilk defa katılmaktadırlar.

Verilerin Toplanması

Bilişim Teknolojileri öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenen hizmetiçi eğitim kurslarına yönelik algılarını tespit ve bu kursların Bilişim Teknolojileri öğretmenlerinin mesleki ve kişisel gelişimlerine etkilerini tespit etmenin hedeflendiği bu çalışmada kurstan önce ve kurstan sonra olmak üzere 2 adet yarı - yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme formu nitel alanda veri toplama amacıyla kullanılan tekniklerden birisidir. Bu yöntemde katılımcıların sorulara yanıtlar vermesi istenmektedir ve bu yanıtlar sesli olarak kaydedilmekte, sonra yazılı formata dönüştürülmektedir (Creswell, 2005; Yıldırım & Şimşek, 2006). Veriler araştırmacılar tarafından toplanmış, verilerin kâğıda döküm işlemi gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin incelenmesinde nitel çalışmalarda sıklıkla kullanılan "içerik analizi" tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi kuramsal anlamda belirgin olmayan temalar ve eğer varsa alt temaların oluşturularak analiz edilmesi şeklinde gerçekleştirilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2006). İçerik analizi için verilerden alınan verilerin indekslere işlenmesi, indekslerden kodların oluşturulması, kodlardan temaların çıkarılması, temaların düzenlenerek tanımlanması ve bu temalar doğrultusunda bulguların ortaya konarak yorumlanması şeklinde içerik analizi için gerekli olan işlemler sırası ile takip edilmiştir (Yıldırım & Şimşek, 2006).

Verilen kodlanması, kodlardan temaların oluşturulması ve temaların tanımlanmasında verilerin güvenilirliği için veriler iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı kodlanmıştır. Araştırmacıların yanıtları karşılaştırılarak Miles ve Huberman (1994) tarafından ortaya konan Görüş Birliği / (Görüş Ayrılığı + Görüş Birliği)*100 formülü ile araştırmacının güvenilirliği %86 olarak hesaplanmıştır. Güvenilir ve analize uygun olduğu ortaya konulan veriler kodlara ve bu kodlardan temalara dönüştürülerek, başlıklar halinde bulgular yorumlanmıştır.

Bulgular

Sistem yönetimi kursuna katılan Bilişim Teknolojileri öğretmenlerine, daha önceki katılmış oldukları merkezi hizmetiçi eğitim kursları sorulmuştur. Kursiyerlerin katıldıkları merkezi kurslar Tablo 5’de belirtilmiştir.

Tablo 5. Kursiyerlerin Başarıyla Tamamladığı Merkezi Kurs Sayısı

No	Gruplar	f	%
1	Grafik ve Animasyon	5	20
2	Ağ Temelleri	4	16
3	İşletim Sistemleri	3	12
4	Sunucu İşletim Sistemi	3	12
5	Web Programcısı	3	12
6	Web Tasarımcısı	3	12
7	Bilgisayar Programlama Teknikleri	2	8
8	Bilgisayar Teknik Servis Elemanı	1	4
9	Ofis Programları Kullanımı	1	4
	TOPLAM	25	100

Tablo 5 incelendiğinde en çok katılımın Grafik ve Animasyon ile Ağ Temelleri içerikli kurslar olduğu görülmüştür. BT öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim kapsamında katılmak istedikleri merkezi kurs türleri Tablo 6’da belirtilmiştir.

Tablo 6. Kursiyerlerin Katılmak İstedikleri Merkezi Kurs Türleri

No	Gruplar	f	%
1	Bilgisayar Programlama Teknikleri	7	20.65
2	Grafik ve Animasyon	5	14.75
3	Web Programcılığı	5	14.75
4	İşletim Sistemleri	4	11.80
5	Sunucu İşletim Sistemi	4	11.80
6	Ağ Temelleri	3	8.85
7	Web Tasarımcısı	3	8.85
8	Ağ Sistemleri ve Yönlendirme	1	2.94
9	Görsel Programlama	1	2.94
10	Veri Tabanı	1	2.94
	TOPLAM	34	100

Tablo incelendiğinde kursiyerlerin en çok talep ettikleri kurs türleri Bilgisayar Programlama Teknikleri, Grafik ve Animasyon ve Web Programcılığı içerikli kurslar olarak belirlenmiştir. Kursiyerlerin, hizmetiçi eğitim kurslarını tercih ederken öncelik verdiği durumlar Tablo 7’de belirtilmiştir.

Tablo 7. Hizmetiçi Eğitim Seçiminde Öncelik Tanınan Konular

No	Gruplar	f	%
1	Kurs İçeriği	9	24.99
2	Mesleki Gelişime Etkisi	8	22.22
3	Kurs Ortamı / Yeri	7	19.44
4	Güncel Konular	5	13.89
5	Kişisel Gelişime Etkisi	4	11.12
6	Mahalli Kurs	2	5.56
7	Süre	1	2.78
	TOPLAM	36	100

Tabloya göre kursiyerlerin hizmetiçi eğitim kurs seçimlerinde kurs içeriğine, mesleki gelişimlerine etkisine ve kursların düzenlendiği yerlere dikkat ettikleri sonucuna

ulaşmıştır. BT öğretmenleri genel anlamda hizmetiçi eğitim kurslarının mesleki gelişim açısından kendilerine ne tür artılar sağladığıyla alakalı görüşleri Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. BT Öğretmenlerinin Hizmetiçi Eğitimin Mesleki Gelişime Etkisine Yönelik Algıları

No	Gruplar	f	%
1	Yeni Bilgi Öğrenme	9	33.3
2	Mesleki Deneyim	8	29.6
3	Mesleki Paylaşım	5	18.5
4	Etkili Öğretim	4	14.8
5	Kurs Açma İmkânı	1	3.70
	TOPLAM	27	100

Tablo incelendiğinde; kursa katılan BT öğretmenlerine göre, hizmetiçi eğitimin mesleki gelişime en büyük etkisi “Yeni Bilgi Öğrenme” ve “Mesleki Deneyim” kazanımlarının sağlanmasıdır. BT öğretmenleri genel anlamda hizmetiçi eğitim kurslarının kişisel gelişim açısından kendilerine ne tür artılar sağladığıyla alakalı görüşleri Tablo 9’de verilmiştir.

Tablo 9. BT Öğretmenlerinin Hizmetiçi Eğitimin Kişisel Gelişime Etkisine Yönelik Algıları

No	Gruplar	f	%
1	Sosyal Etkileşim	7	38.86
2	Yeni Arkadaşlar Edinme	5	27.75
3	Özgüven Sağlama	3	16.65
4	Sertifika Alma	2	11.1
5	Gezi	1	5.55
	TOPLAM	18	100

Tablo incelendiğinde; kursa katılan BT öğretmenlerine göre, hizmetiçi eğitimin kişisel gelişime en büyük etkisi “Sosyal Etkileşim” “Yeni Arkadaşlar Edinme” ve “Özgüven Sağlama” kazanımlarının sağlanmasıdır. BT öğretmenlerine göre, merkezi hizmetiçi eğitim kurslarına katılacak kursiyerlerin seçilmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar Tablo 10’da belirtilmiştir.

Tablo 10. BT Öğretmenlerine Göre Kursiyer Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

No	Gruplar	F	%
----	---------	---	---

1	Talep – İhtiyaç	8	27.62
2	Bilgi Seviyesi	6	20.64
3	Kurs – Meslek Uyumu	5	17.30
4	Devamlılık	3	10.34
5	Herkesin Seçilmesi	3	10.34
6	Katılım Sayısı	2	6.88
7	Mesleki Kıdem	1	3.44
8	Kura	1	3.44
	TOPLAM	29	100

Tabloyu incelediğimizde BT öğretmenlerine göre; kurslara katılacak kursiyerlerin seçilmesinde dikkat edilmesi gereken durumlar arasında ilki; kursa olan talep ve kursiyerin o kursa ihtiyacının olup olmadığının belirlenerek ona göre hareket edilmesi gerekliliğidir. Ayrıca kursiyerlerin bilgi seviyesi ve kurs–meslek uyumunun sağlanmasına dikkat edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Hizmetiçi eğitime katılan kursiyerlerin daha önce katıldıkları merkezi kurslar incelenecek olursa; grafik-animasyon içerikli kurslar en çok katılımın olduğu kurs türü olmuştur. Ayrıca ağ temelleri, işletim sistemleri, web tasarım ve programlama içerikli kurslara katılmışlardır. Kursiyerlerin hizmetiçi eğitim kurslarını seçerken öncelik verdikleri durumların başında ise kurs içeriği, kursların mesleki gelişime etkisi ve eğitimin verildiği yer gelmektedir. Bu sonuçlara göre kursiyerlerin daha önce katıldıkları grafik ve animasyon, ağ temelleri, işletim sistemleri, web tasarım ve programlama türündeki kursları, eğitimi verilecek konuya ilgi duyarak ve mesleki açıdan katkı sağlayacağı inancıyla seçtikleri söylenebilir.

Hizmetiçi eğitimlerin, öğretmenlerin mesleki gelişimlerine etkisine yönelik kursiyer görüşleri incelenecek olursa; yeni bilgi öğrenme imkânı teması ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca mesleki deneyim, mesleki paylaşım, etkili öğretim ve mahalli düzeyde kurs açma gibi imkânlar kursiyerlerin söylemleri arasında yer almıştır. Buna göre mesleki gelişim açısından hizmetiçi eğitimlerden en büyük beklentinin; yeni konular ve yeni bilgiler öğrenerek mesleki deneyim kazanmak olduğu söylenebilir.

Hizmetiçi eğitimlerin, öğretmenlerin kişisel gelişimlerine etkisine yönelik kursiyer görüşleri incelenecek olursa; sosyal etkileşimde bulunma imkânı teması ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca yeni arkadaşlar edinme, kişisel özgüvenin sağlanması ve gelişmesi, gezi ve turlara katılma ve sertifika alma gibi imkânlar kursiyerlerin söylemleri arasında yer almıştır. Buna göre kişisel gelişim açısından hizmetiçi eğitimlerin en büyük beklentinin; kurslarda yeni

arkadaşlıklar edinmek, gezi ve tur gibi sosyalleşmeye olanak sağlayacak etkinliklerin olması gerekliliği olarak söylenebilir.

Kursiyerlere hizmetiçi eğitim kurslarına personel seçiminde dikkat edilmesi gereken hususlar sorulmuştur. Elde edilen bulgulara göre; öncelikle öğretmenlere hizmetiçi eğitim almaları konusunda zorlama yapılmamalı, öğretmen eğitimi kendisi talep etmelidir. Eğitimlere başvuruda bulunan kişilerin seçiminde ise, kurs içeriğine uygun meslekte olması, mesleki ve kişisel açıdan ihtiyaç duyması, aşamalı kurslarda bilgi seviyesinin uygunluğu ve eğitimlere devamlılık sağlama durumu gibi hususlara dikkat edilmelidir. Bunların dışında; 3 kursiyer eğitimlere herkesin katılmasının sağlanmasını istemiştir. 1 kursiyer ise kurslara öğretmen seçiminin kura yoluyla yapılmasını istemiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen bulgulara dayalı olarak aşağıdaki önerilerde bulunulabilir;

- Hizmetiçi eğitim etkinliklerine yönelik öğretmen görüşlerini tespit etmek için, BT öğretmenlerinin dışında tüm öğretmenleri de içine alacak daha geniş çaplı bir araştırma yapılabilir.
- Hizmetiçi eğitim etkinlikleri planlanırken, katılımcıların ihtiyaçları ve istekleri dikkate alınmalıdır.
- Hizmetiçi eğitim kurslarının video konferans sistemiyle uzaktan eğitim olarak verilmesi tekniğine yönelik öğretmen görüşleri araştırılmalıdır.
- Hizmetiçi eğitim faaliyetlerine kursiyer seçimine dikkat edilmeli ve gönüllülük esas alınmalıdır.

Kaynakça

- Altun, T. & Cengiz, E. (2012). İlköğretim II. Kademe Branş Öğretmenlerinin Mesleki Gelişim Fırsatları Hakkındaki Görüşleri, *International Online Journal of Educational Sciences*, 4 (3), 672-690.
- Bagwandeem, D. R. & Louw, W. J. (1993) The theory and practice of in-service education and training for teachers in South Africa (Pretoria, Van Schaik). In Roux, Cheryl le ve Ferreira Johanna G. (2005). "Enhancing environmental education teaching skills through In Service Education and Training". *Journal of Education for Teachin*. Vol. 31, No. 1, February 2005, pp. 3-14.
- Baloğlu, N. (2007). İlk ve Ortaöğretim Okulu Yönetici Yardımcılarının Alması Gereken Hizmetiçi Eğitim Konuları Hakkında Okul Yöneticilerinin Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*. Cilt 8, Sayı 1, 167 – 178.
- Blandford, S. (2000). *Managing Professional Development in Schools*, Routledge Taylor ve Francis, London.
- Creswell, J. W. (2005). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research* (2nd ed.). N.J.: Pearson Merrill Prentice Hall.
- Çatmalı, M. (2006). *Gelecek İçin Eğitim Hizmetiçi Eğitim Kursunun Değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

- Fullan, M. G. (1991). *The New Meaning of Educational Change*, Teachers College Press, Second ed., New York.
- Guskey, T. R. (2000). *Evaluating Professional Development*, Corwin Press, California.
- Güntekin, M. & Çubukçu, Z. & Dal, S. (2010), İlköğretim Öğretmenlerinin Eğitim – Öğretimle İlgili Hizmetiçi Eğitim Gereksinimleri. Selçuk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 29, Sayfa 131 – 152, Konya.
- Miles, M.B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Odabaşı, H. F., ve I. Kabakçı. (2007). Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerinde Bilgi ve İletişim Teknolojileri. Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu. Azerbaycan: Bakü,12–14 Mayıs 2007.
- Öztürk, M. & Sancak, S. (2007). Hizmet içi Eğitim Uygulamalarının Çalışma Hayatına Etkileri. *Journal Of Yaşar University*, No:7 Vol:2 761 – 794.
- Saban A. (2000). Hizmetiçi Eğitimde Yeni Yaklaşımlar, *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı: 145.
- Seferoğlu, S. S. (2004). “Öğretmen yetelikleri ve mesleki gelişim. *Bilim ve Aklın Aydınlığında. Eğitim Bilimleri Dergisi*. Sayı: 58.
- Taymaz, H. (1981). *Hizmet İçi Eğitim: Kavramlar, İlkeler, Yöntemler*. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayın No: 94.
- Taymaz, A. H. (1992). *Hizmetiçi Eğitim Kavramlar İlkeler Yöntemler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yaşar, Şefik (2000). *Bir meslek olarak öğretmenlik. Öğretmenlik mesleğine giriş*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları. No:700.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yin, R. K. (1984). *Case Study Research: Design and Methods*. Newbury Park, CA. : Sage.